

АНАЛІЗ СТАНУ ГАЛУЗІ ЯК НЕОБХІДНИЙ ЕТАП ДІАГНОСТИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ХЛІБОБУЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ)

В статті розглядається необхідність аналізу галузі з точки зору забезпечення економічної безпеки окремого підприємства. Автором підтримується відтворювальний підхід в розумінні економічної безпеки. З позицій даного підходу пропонується загальна схема аналізу галузі, а також наводяться результати проведеного автором аналізу на прикладі хлібобулочної галузі.

This article is about the importance of the analysis of a branch in the context of economic security of an enterprise. The author favors reproduction approach in the interpretation of economic security. This approach introduces general methodology of analysis of the baking industry; results of the analytical research of this branch, completed by the author, are presented.

Постановка проблеми. Кожне підприємство, хоч і представляє собою самостійну господарюючу одиницю, одночасно є елементом економічних систем більш високого рівня – певної галузі чи усієї держави в цілому. Тому економічна безпека підприємства не може розглядатися без вивчення умов, в яких воно функціонує. Будь-яке сучасне підприємство представляє собою відкриту систему, що тісно взаємодіє із зовнішнім середовищем. «Причому діалектика їх взаємодії така, що зовнішні умови, формуючи джерела та інструментальну базу підприємництва, виступають в якості фактора, що визначає зміст і вектор реалізації підприємницької функції, а значить, і внутрішні умови, що є похідними по відношенню до зовнішніх» [8, С. 116].

Аналіз останніх досліджень. Дослідженням економічної безпеки підприємства присвячені праці таких авторів, як Жаліло Я.А., Пастернак-Гаранущенко Г., Забродский В., Капустін Н., Грунін О. і Грунін С. та інші. [1-3, 5]. Крім того, окремо розглянуті роботи, орієнтовані на дослідження стану галузей народного господарства, зокрема хлібобулочної галузі [4, 6, 9].

Постановка завдання. Основною метою даної статті є розгляд проблеми аналізу галузі, як одного з етапів діагностики економічної безпеки підприємства; а також проведення такого аналізу за окремими напрямками запропонованої схеми на прикладі хлібобулочної галузі.

Викладення основного матеріалу. Виходячи з вище поставленої мети в даній роботі основна увага приділяється аналізу галузі. Проте вважаємо за необхідне торкнутися ще такого питання, як розуміння «економічної безпеки підприємства». Не дивлячись на різноманітність поглядів щодо даної категорії і підходів до її визначення, погоджуємося з думкою Жаліло Я.А., який зазначає: «Враховуючи, що економічна безпека трактується як стан захищеності економічних інтересів, а основним життєво важливим інтересом в економічній сфері (як для фізичної особи і підприємства, так і для держави) є відтворення джерела існування, визначення економічної безпеки, на нашу думку, має бути вдосконалене для врахування саме цієї категорії»[2]. Тому вважаємо, що відтворювальний підхід необхідно використовувати і при дослідженні як внутрішнього, так і зовнішнього середовища діяльності підприємства.

Одним з напрямків аналізу зовнішнього середовища, як необхідного етапу діагностики його економічної безпеки підприємства повинен бути аналіз галузі. Можна скористатися запропонованою посібниками з маркетингу схемою дослідження середовища безпосереднього впливу, яка включає вивчення споживачів, конкурентів, постачальників, посередників та контактні аудиторії. Також цікавим, на нашу думку, є представлення мікросередовища підприємства в роботі [4]. Користуючись даним підходом дослідження факторів зовнішнього середовища пропонуємо проводити з точки зору їх впливу на окремі етапи процесу відтворення на рівні підприємства (див. рис. 1).

Пропонуємо розглянути окремі результати аналізу хлібобулочної галузі, проведеного на основі запропонованої схеми. Відповідно аналіз середовища галузі повинен включати декілька блоків:

І. Аналіз ринку продукції галузі. В даному блоці необхідно провести дослідження характеру попиту, пропозиції і ціноутворення на ринку.

